

Право на държавите-членки - Испания

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [es](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Тази страница предоставя информация за законовата система в Испания и общ поглед върху правната уредба на страната.

Източници на правната уредба в Испания

Източниците на правната уредба в Испания са определени в член 1 на гражданския кодекс:

1. Източниците на правната уредба в Испания са законът, обичаят и общите принципи на правото.
2. Разпоредбите, противоречащи на други от по-висок ранг, са невалидни.
3. Обичаят се прилага при отсъствие на приложим закон, при условие че не противоречи на морала и на обществения ред и е доказан в практиката.
4. Юридическите практики, надхвърлящи тълкуване на дадено волеизявление, са смятани за обичай.
5. Общите принципи на правото се прилагат при отсъствие на закон или обичай, без това да засяга мястото им в правната уредба.
6. Юридическите норми, съдържащи се в международни договори, не се прилагат пряко в Испания, докато не станат част от вътрешната уредба чрез цялостното им обнародване в Държавен вестник.
7. Съдебната практиката допълва правната уредба с многократно утвърдена от Върховния съд доктрина при тълкуване и приложение на закона, обичая и общите принципи на правото.
8. Съдиите и съдилищата имат неотменното задължение да разрешават във всички случаи разглежданите от тях дела, придържайки се към установената система от източници.“

Видове норми

Конституция: върховна правна норма в държавата, на която се подчиняват всички власти и граждани. Всички противоречащи на Конституцията разпоредби и актове са невалидни. Разделена е на две ясно разграничени по съдържанието си части: а) теоретична част и б) органична част.

Международни договори: писмено споразумение между определени субекти на международното право, подчинено на него и състоящо се от един или няколко взаимосвързани юридически инструменти, независимо от тяхното наименование.

Автономен устав: основна институционна норма на дадена автономна общност в Испания, призната от испанската Конституция от 1978 г. и утвърдена чрез органичен закон. Съдържа най-малко наименованието на общността, териториалните ѝ очертания, названията, организацията и седалището на автономните институции и техните компетенции.

- Закон: съществуват няколко вида закони.
- Органичен закон: отнася се до упражняването на основните права и свободи в обществото, утвърждава автономните устава и общия изборен режим и други, предвидени в Конституцията.
- Обикновен закон: урежда въпроси, обект на органичен закон.
- Законодателно постановление: предполага делегирането от страна на Кортесите в полза на правителството на властта да издава нормативни актове с ранг на закон по определени въпроси.

- Закон-постановление: временни законодателни разпоредби, издадени от правителството в случай на извънредна и неотложна необходимост; не могат да засягат уредбата на основните институции на държавата, правата, задълженията и свободите на гражданите, определени в раздел първи на Конституцията, режима на автономните общности, нито общото изборително право. Подлагат се незабавно на обсъждане и цялостно гласуване в Конгреса на депутатите в срок до трийсет дни от тяхното обнародване.
- Правилник: правна норма от общ характер, издадена от изпълнителната власт. По ранг в йерархическа последователност следва непосредствено след закона и обикновено го доразвива.
- Обичай: определя се като „свкупност от норми, произтичащи от повече или по-малко трайно повторение на еднообразни актове“. За да представлява колективна и непринудена воля, трябва да е всеобхватен, постоянен, еднообразен и дълготраен.
- Общи принципи на правото: общи нормативни постановки, които не са включени в правната уредба чрез формални процедури, но по подразбиране са част от нея, доколкото служат за основа на други обособени нормативни постановки или включват абстрактно съдържанието на група такива. Служат за запълване на законови празноти или за тълкуване на правни норми.
- Съдебна практика: установява се на основата на две присъди, тълкуващи в един и същ смисъл дадена норма, издадени от върховния съд, а ако засягат въпроси, чиито компетенции са в рамките на автономната общност, от Висшия съд на съответната общност. В случай че съдия или съд се отклонят от установената от Върховния съд доктрина, присъдата не се отменя автоматично, а служи като основание за касация. Върховният съд обаче може винаги да се отклони от утвърдената си съдебна практика.

Йерархия на нормите

Член 1.2 на гражданския кодекс на Испания постановява, че са невалидни разпоредбите, противоречащи на други разпоредби от по-висок ранг. Това предполага необходимостта от определяне на йерархия на нормите и с оглед на това испанската Конституция регулира взаимовръзката между отделните норми и взаимоотношенията им съобразно тяхната йерархия и компетенции.

Според Конституцията нормите в испанското право се подреждат по следния начин:

1. Конституция.
2. Международни договори.
3. Закон: органичен закон, обикновен закон, нормативни актове с ранг на закон (между тях кралският закон-постановление и кралското законодателно постановление).
4. Нормативни актове, издадени от изпълнителната власт, със своя собствена йерархия според издалия ги орган (кралско постановление, постановление, министерска заповед и прочее).

Освен това се установява принцип на компетенциите по отношение на нормативните актове, издадени от автономните общности чрез техните парламенти.

Институционна рамка

Институции, носещи отговорност за приемането на правни норми.

Институционната рамка в Испания се основава на принципа на разделението на властите, като законодателната власт се отдава на Кортесите и на законодателните събрания на автономните общности.

Правителството притежава изпълнителната власт, включително и регулаторната власт, като в определени случаи то упражнява и законодателна власт, делегирана му от Кортесите.

Местните органи не притежават законодателна, а само регулаторна власт.

Законодателна инициатива се отдава на правителството, на конгреса и сената, на събранията на автономните области и на гражданската инициатива.

Процес на вземане на решения

Международни договори: съществуват три механизма за одобряването им, в зависи-мост от типа материя, регулирана от договора.

- Първо, чрез органичен закон се дават правомощия за сключването на договори, прехвърлящи на международна организация или институция упражняването на произтичащи от Конституцията компетенции.
- Второ, правителството може да изрази съгласието на държавата да поеме задължения чрез договори или споразумения, с предварителен мандат от страна на Кортесите, в следните случаи: договори от политически характер; договори или споразумения от военен характер; договори или споразумения, засягащи териториалната цялост на държавата или основните права и задължения, постановени в Раздел първи; договори или споразумения, предполагащи финансови задължения за хазната; договори или споразумения, предполагащи промяна или отмяна на даден закон или чието изпълнение изисква законодателни мерки.
- В останалите случаи се изисква само незабавното уведомяване на Конгреса и на Сената за сключването.

Валидно сключените международни договори стават част от вътрешната уредба след официалното им обнародване в Испания. Разпоредбите им могат да бъдат отменени, изменени или суспендирани по предвидения в самите договори начин или според общите норми на международното право. За денонсиране на международните договори и споразумения се прилага същата процедура, която е предвидена за тяхното одобрение.

Закон:

Проектозаконите се одобряват на заседание на министерския съвет, който заедно с изложение на мотивите и необходимата предварителна информация, ги представя на Конгреса, за да се произнесе по тях.

След като проектът на обикновен или органичен закон е одобрен от Конгреса на депутатите, неговият председател го връчва незабавно на председателя на Сената, който го предоставя за обсъждане от сенаторите. В срок до два месеца след получаването на текста, Сенатът може да наложи вето или да въведе изменения. Ветото трябва да бъде прието с абсолютно мнозинство.

Проектозаконът не може да бъде представен на краля за одобрение, ако Конгресът не е ратифицирал изходния текст с абсолютно мнозинство в случай на вето или с обикновено мнозинство, ако са изтекли два месеца от представянето на текста, както и в случаите, когато се произнася относно изменения, като ги приеме или отхвърли с обикновено мнозинство. Двумесечният срок, с който разполага Сенатът, за да наложи вето или изменения в проекта, се намалява до двадесет календарни дни за проектозаконите, обявени за неотложни от правителството или от Конгреса на депутатите.

В срок от петнадесет дни кралят подписва одобрените от Кортесите закони, като ги обнародва и разпорежда незабавното им публикуване.

- Органичен закон: утвърждаването, изменението или отмяната на органичните закони изисква абсолютно мнозинство от Конгреса в заключително гласуване на цялостния проект.

Правилник: изработването на правилниците се извършва при спазване на следната процедура:

- Инициативата се осъществява от компетентния ръководен орган чрез изработката на съответния проект, придружен от доклад за неговата необходимост и навременност, както и от записка с оценка на произтичащите от него разходи.
- По време на изработването, освен задължителните доклади, разпореждания и предварителни разрешения, трябва да се извършат проучванията и съгласуванията, считани за необходими, за да се гарантира целесъобразността и законосъобразността на текста. Във всички случаи правилникът трябва да е придружен от доклад за последиците в зависимост от вида мерки, които постановява.
- Ако разпоредбата засяга законни граждански права и интереси, гражданите могат да бъдат изслушани в разумен срок, не по-малък от петнадесет работни дни. Ако характерът на разпоредбата го изисква, тя също така подлежи на публично огласяване по време на посочения срок.
- Във всеки случай проекто-правилниците трябва да се приемат от Общия технически секретариат, независимо от решението на Държавния съвет в предвидените от закона случаи.
- Изисква се предварителен доклад от Министерството на териториалната политика, ако регулаторната норма може да засегне разделението на компетенциите между държавата и автономните общности.
- Влизането в сила на одобрени от правителството правилници, става след тяхното цялостно обнародване в Държавния официален бюлетин.

Законодателни бази данни

Официалният държавен вестник разполага с база данни, съдържаща цялостното законодателство, обнародвано след 1960 г.: [Iberlex](#).

Безплатен ли е достъпът до базите данни?

Достъпът до тази база данни е безплатен.

Кратко описание на съдържанието

В уебсайта на Официалния държавен вестник могат да се намерят броевете, издадени след 1960 г.

На разположение е машина за търсене на законодателни актове и обяви, както и бази данни за конституционната съдебна практика след 1980 г., на държавната адвокатура (доклади и разпоредби след 1997 г.) и на Държавния съвет (Consejo de Estado). Също така предлага услуги за сигнализиране по законодателството, обнародвани обяви и разяснения по отношение на информацията и документацията.

Връзки по темата

 [IBERLEX/ база данни за испанското законодателство](#)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 12/03/2019